

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1SZa/6/2015
Identifikačné číslo spisu:	7015200610
Dátum vydania rozhodnutia:	15.07.2015
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7015200610.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a z členov JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: L. L. D., nar.: XX.XX.XXXX, trvale bytom Q., štátna príslušnosť Bangladéšska ľudová republika, bez cestovných dokladov, toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov, Bitúnková č. 14, 078 01 Sečovce, zast.: Advokátska kancelária Škamla, s.r.o., advokátska spoločnosť so sídlom Makovického č. 15, 010 01 Žilina proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Sobrance, Oddelenie hraničnej kontroly Policajného zboru, so sídlom 067 67 Ulič č. 337, o preskúmanie rozhodnutia odporcu o zaistení na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 01. júna 2015 č. k. 7Sp/14/2015-45 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 01. júna 2015 č. k. 7Sp/14/2015-45 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu č. p. PPZ-HCP-SO15-ZAV-5-004/2015 z 28.04.2015 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nariaďuje, aby bol: L. L. D., nar.: XX.XX.XXXX, štátny príslušník Bangladéša, toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce bezodkladne prepustený zo zaistenia.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi prostredníctvom jeho právneho zástupcu trovy konania vo výške 533,60 € titulom náhrady trov právneho zastúpenia do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

1. Krajský súd v Košiciach rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie č. p. PPZ-HCP-SO15-ZAV-5-004/2015 z 28.04.2015 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté

rozhodnutie", resp. „rozhodnutie o zaistení" - vid' zberný spis), ktorým odporca podľa § 88 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 404/2011 Z. z.") zaistil navrhovateľa dňom 28.04.2015 v čase o 19.45 hod. na dobu 5 mesiacov do 28.09.2015 v konaní o administratívnom vyhostení s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z. z., pretože existuje riziko jeho úteku, pričom na výkon jeho zaistenia bol určený Útvar policajného zaistenia pre cudzincov v Sečovciach.

2. V dôvodoch rozsudku uviedol, že sa zaoberal odvolacími námietkami navrhovateľa špecifikovanými v podanom opravnom prostriedku v ktorých namietal výrok rozhodnutia, nezrozumiteľnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, účel zaistenia, požiadavku individuálneho prístupu, vek navrhovateľa, tlmočenie, vyjadrenie k podkladom samotného rozhodnutia ako aj dĺžku lehoty zaistenia.

3. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia krajský súd dospel k záveru, že odporca v prejednávanej veci v správnom konaní dostatočne zistil skutkový stav v súlade s § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „Správny poriadok") a že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný.

4. Podľa názoru krajského súdu sa odporca vo svojom rozhodnutí podrobne zaoberal skutkovými okolnosťami, z ktorých vyvodil záver, že zaistenie navrhovateľa je potrebné z dôvodu § 88 ods. 1 písm. a) bod 1 zák. č. 404/2011 Z. z.

5. K odvolacím námietkam navrhovateľa uviedol, že z napadnutého rozhodnutia jednoznačne vyplýva v zmysle ktorého právneho ustanovenia bol navrhovateľ zaistený (§ 88 ods. 1 písm. a) bod 1 zák. č. 404/2011 Z. z), pričom z administratívneho spisu vyplýva aj moment, kedy navrhovateľ uviedol, že žiada o udelenie azylu, pričom tak urobil až v dôsledku obavy, že bude zo Slovenska vyhostený teda po tom, čo bol poučený o tom, že správny orgán začína voči nemu konanie o jeho administratívnom vyhostení.

6. Ďalej poukázal na to, že konanie o azyl sa začína vyhlásením cudzinca na príslušnom policajnom útvaru (§ 3 ods. 1 zákona o azyle a v ustanovení § 3 ods. 2 je uvedené, ktorý policajný útvar je príslušný na prijatie takéhoto vyhlásenia). Odporca takýmto útvarom v zmysle citovaného ustanovenia nie je. Teda zaistenie navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. a) zák. č. 404/2011 Z. z. v súlade so zákonom, ba práve naopak opačný postup, ktorý namietal navrhovateľ, t. j. zaistenie podľa § 88a 1 zák. č. 404/2011 Z. z., by bol v rozpore so zákonom, nakoľko Oddelenie hraničnej kontroly Policajného zboru Ulič (ďalej na účely rozsudku tiež „OHK PZ") nebol oprávnený na prijatie takéhoto vyhlásenia. Správny orgán začal voči navrhovateľovi konanie o jeho administratívnom vyhostení.

7. Momentom začatia konania o AV navrhovateľa bol jeho výsluch pod č. k. PPZ-HCP-SO15-ZAV-5-004/2015 zo dňa 28.4.2015, počas ktorého navrhovateľ uviedol okrem iného aj údaje zo svojho rodinného života, totožné ako ich prezentoval na pojednávaní dňa 01.06.2015. Počas tohto výsluchu bol oboznámený, že bolo voči nemu začaté konanie o administratívnom vyhostení, pričom dôsledky administratívneho vyhostenia musel navrhovateľ pochopiť, keďže požiadal počas tohto výsluchu o udelenie azylu, pričom ako vyplýva zo zápisnice zo dňa 28.04.2015 vo veci zaistenia navrhovateľa (konanie č. PPZ-HCP-SO15-ZAV-7/2015) urobil tak z toho dôvodu, že si uvedomil, že bude z územia SR vyhostený. Teda navrhovateľ úplne pochopil význam a dôsledky začatia konania o administratívnom vyhostení.

Tiež krajský súd uviedol, že navrhovateľ bol zadržaný hliadkou políciou spolu s ďalšími dvoma štátnymi príslušníkmi Bangladéšu - P. J. (osoba zaistená v rovnaký deň o 20.35 hod. - č. l. 11) a D. L. (osoba zaistená v rovnaký deň o 20.15 hod. - č. l. 6), pričom títo takisto podali opravný prostriedok, ktorý bol založený na rovnakých skutkových stavoch ako aj na takmer obdobných námietkach, voči rozhodnutiu totožného správneho orgánu voči ich zaisteniu, pričom o ich opravných prostriedkoch proti rozhodnutiu správneho orgánu rozhodoval ten istý zákonný sudca.

8. Podsúvanie iných možností zo strany navrhovateľa, že mal správny orgán postupovať podľa tohto

resp. tamtoho ustanovenia zákona o pobyte cudzincov a podľa neho zaistiť navrhovateľa, nemá podľa krajského súdu vplyv na zákonný postup odporcu a teda zaistenie navrhovateľa je v súlade s § 88 ods. 1 písm. a) bod 1 zák. č. 404/2011 Z. z.

9. Samotný výrok napadnutého rozhodnutia je podľa krajského súdu jasný, zrozumiteľný, určitý, je z neho zrejmé v zmysle ktorého zákonného ustanovenia bol navrhovateľ zaistený, že bol zaistený v konaní o jeho administratívnom vyhostení s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z. z., pretože v prejednávanej veci existuje riziko jeho úteku. Rovnako z neho vyplýva moment zaistenia t. j. o 19.45 hod. dňa 28.04.2015, ako aj doba zaistenia - 5 mesiacov do 28.09.2015.

10. Nakoľko navrhovateľ počas spisovania zápisnice, ktorá bola vyhotovená dňa 28.04.2015 v súvislosti so začatím konania o administratívnom vyhostení, požiadal o azyl, a urobil dané vyhlásenie, hoc nie pred príslušným policajným útvarom, odporca nemohol danú skutočnosť ignorovať, pričom náležite ho poučil v zmysle zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zákon o azyle“), konkrétne § 3 ods. 8, ktorý orgán je oprávnený jeho žiadosť prijať, a keďže ďalším jeho umiestnením mohol byť iba UPZC Sečovce, správne bol poučený navrhovateľ zo strany odporcu, že takto môže urobiť pred daným orgánom. Navrhovateľ prejavil vôľu požiadať o azyl, čo v konečnom dôsledku aj urobil (Úradný záznam zo dňa 28.05.2014).

V prípade navrhovateľa je splnená podmienka použitia inštitútu zaistenia podľa § 88 zák. č. 404/2011 Z. z., keďže ohľadne navrhovateľa prebieha konanie o jeho administratívnom vyhostení, pričom sú dané dôvody uvedené v bode 1 § 88 ods. 1, teda ak v konaní o administratívnom vyhostení existuje riziko úteku navrhovateľa. Odporca podľa krajského súdu správne vyhodnotil aj túto skutočnosť, že v prípade navrhovateľa existuje riziko úteku.

11. Námietka navrhovateľa o nedôvodnosti využitia inštitútu zaistenia u navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. a) 1 zák. č. 404/2011 Z. z. z dôvodov vyššie uvedených nie je podľa krajského súdu relevantná. Odporca náležite vo svojom rozhodnutí odôvodnil z akého dôvodu využil v prípade navrhovateľa inštitút zaistenia v zmysle § 88 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z. z. a náležite sa vysporiadal aj s podmienkou, ktorú mu ukladá citované ustanovenie v bode 1, a to s rizikom úteku navrhovateľa.

Pokiaľ sa týka ešte využitia inštitútu zaistenia zo strany odporcu krajský súd zdôraznil, že navrhovateľ sa navyše dopustil aj porušenia ustanovenia čl. 5 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006, ktorým sa ustanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc), stanovujúceho podmienky pre vstup a pobyt štátnych príslušníkov tretej krajiny, ktorých povinnosťou je mať platný cestovný doklad a mať platné vízum alebo povolenie na pobyt v prípade, ak sa od cudzinca vyžaduje.

12. K odvolacej námietke týkajúcej sa doby zaistenia krajský súd uviedol, že táto dĺžka bola riadne odôvodnená v súlade s platnou právnou úpravou, pričom bola stanovená v rozsahu, ktorú správne orgánu umožňuje ustanovenie § 88 ods. 4 veta prvá zák. č. 404/2011 Z. z.; teda až na 6 mesiacov, pričom správny orgán túto dĺžku doby zaistenia stanovil na päť mesiacov, a túto dobu môže aj predĺžiť, pokiaľ správny orgán už vo veci zaistenia navrhovateľa rozhodol o jeho zaistení na 48 hodín, pričom na výkon jeho zaistenia určil OHK PZ Ulič, nedošlo k porušeniu zákonom stanovenej dĺžky zaistenia vyplývajúcej z daného citovaného právneho ustanovenia a prvé zaistenie na 48 hodín smerovalo k účelu vykonaniu úkonov smerujúcich k administratívnomu vyhosteniu so zabezpečením mať osobu vo fyzickej dispozícii.

Krajský súd zdôraznil, že dĺžka zaistenia stanovená v napadnutom rozhodnutí sa počas celého zaistenia monitoruje, či je opodstatnená alebo nie, s poukazom na ust. § 90 ods. 1 písm. d) 1 zákona o pobyte cudzincov. Odporca stanovil čas, dokedy sa nevyhnutne musia vykonať všetky opatrenia na reálne vykonanie administratívneho vyhostenia, pričom skúmal reálnu možnosť jeho vyhostenia t. j. účelnosť vyhostenia do krajiny Ukrajina na základe readmisnej dohody na územie ktorej mal byť tento vyhostený po ukončení konania o jeho administratívnom vyhostení. Pri zdôvodnení dĺžky správny orgán vychádzal z dôvodu mať zaisteného cudzinca vo fyzickej dispozícii ako aj tej skutočnosti, že v zmysle citovanej readmisnej dohody možno o readmisiu požiadať najneskôr do jedného roka po tom, čo príslušný orgán žiadajúceho štátu zistil, že štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti nespĺňa

alebo prestala spĺňať podmienky potrebné na vstup na jeho územie, v zmysle čl. 8 ods. 1.

13. Krajský súd v súvislosti s námietkami navrhovateľa poukázal na to, že pokiaľ sa týka samotného zaistenia aplikovaného odporcom podľa § 88 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z. z., že odporca sa v prípade navrhovateľa zaoberal aj možnými alternatívami zaistenia podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zák. č. 404/2011 Z. z., pričom krajský súd konštatoval, že odporca správne vyhodnotil aj tú skutočnosť, že v prípade navrhovateľa nebolo možné uložiť povinnosť v zmysle § 89 ods. zák. č. 404/2011 Z. z., nakoľko nie je možné v prípade navrhovateľa zložiť peňažnú záruku, nemá na území Slovenskej republiky žiadne väzby, nielen rodinné, neovláda slovenský jazyk a nemá dostatok finančných prostriedkov, aby si mohol zabezpečiť ubytovanie.

14. Odporca sa zaoberal aj rizikom úteku navrhovateľa, t. j. bodom 1 § 88 ods. 1 písm. a) zák. č. 404/2011 Z. z., pričom riziko úteku aj náležite zdôvodnil. Krajský súd dodal, že rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky (viď § 88 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z. z.).

Ako vyplýva z už citovaného Záznamu hliadky zo dňa 28.04.2015 navrhovateľ sa dobrovoľne neprihlásil, pokúsil sa ujsť, pričom vo svojom výsluchu uviedol, že v prípade ak by neboli zadržaní hliadkou PZ pokračoval by ďalej smerom.

15. Na základe uvedených skutočností považoval krajský súd odvolacie námietky navrhovateľa za nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia a s napadnutým rozhodnutím sa v plnom rozsahu stotožnil. Krajský súd po posúdení všetkých námietok navrhovateľa týmto námietkam nevyhovel a napadnuté rozhodnutie odporcu ako zákonné potvrdil.

II.

Odvolanie navrhovateľa

16. Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu v zákonnej lehote odvolanie z 22.06.2015. Uviedol, že s rozsudkom krajského súdu v celom rozsahu nesúhlasí z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. d) a f) OSP; teda z dôvodu, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

17. K výroku rozhodnutia odporcu uviedol, že v podanom opravnom prostriedku namietal, že výrok napadnutého rozhodnutia je v rozpore s jeho odôvodnením, nakoľko v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa odporca v prevažnej časti venoval zaisteniu žiadateľa o azyl v zmysle § 88a zák. č. 404/2011 Z. z. (a to na str. 4, 5, 6 a 7).

Taktiež navrhovateľ namietal, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že navrhovateľ mal byť vrátený na Ukrajinu, a preto ak mal byť vôbec zaistený, tak podľa § 88 ods. 1 písm. d) zák. č. 404/2011 Z. z. S uvedeným odôvodnením krajského súdu vyjadril nesúhlas, nakoľko sa opomenul zaoberať tým, že výrok napadnutého rozhodnutia je v rozpore s jeho odôvodnením. Má za to, že je nepredstaviteľné, aby správny orgán odôvodňoval rozhodnutie o pozbavení osobnej slobody rôznymi dôvodmi a navrhovateľ ako štátny príslušník tretej krajiny, ktorý nerozumie slovenskému jazyku, by si mal vybrať ten správny dôvod, ktorý sa vzťahuje k výroku rozhodnutia. Takéto rozhodnutie je nepresvedčivé.

Krajský súd tak nesprávne právne posúdil vec, ak dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu je presvedčivé a jeho výrok je v súlade s jeho odôvodnením aj napriek tomu, že odporca sa v prevažnej časti rozhodnutia venuje podmienkam zaistenia žiadateľa o azyl, a taktiež, že z neho vyplýva, že už prebehla schôdzka splnomocnencov za účelom vrátenia navrhovateľa na Ukrajinu.

18. K nezrozumiteľnosti rozhodnutia odporcu uviedol, že v podanom opravnom prostriedku namietal, že

odôvodnenie rozhodnutia odporcu je absolútne nezrozumiteľné, nakoľko z neho vyplývalo, že odporca zaistil navrhovateľa v ten istý deň dvakrát z toho istého dôvodu, bez toho, aby navrhovateľa z predchádzajúceho zaistenia prepustil. Navrhovateľ taktiež vyslovil pochybnosť na základe chronologického prehľadu úkonov, ako vôbec mohol byť tak komplikovaný a nejednoznačný právny text preložený navrhovateľovi, keď samotného konania o zaistení sa nezúčastnil tlmočník do bengálskeho jazyka.

Svoje tvrdenie podložil odkazom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej na účely rozsudku aj „Najvyšší súd“) sp. zn. 1Sža/5/2015 zo 06.02.2015 zdôrazňujúcu, že vytýkané nedostatky odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia nemôžu byť konvalidované prípadným dodatočným vysvetlením, resp. doplňujúcim vyjadrením odporcu a ani súdu neprislúcha spôsobom presahujúcim akceptovateľnú mieru dopĺňať resp. absentujúce argumenty odporcu nahrádzať svojimi a vyvodzovať z nich závery, ku ktorým mal dospieť odporca, ktorého postup a úvahy mali byť obsahom odôvodnenia jeho rozhodnutia, pretože takáto aktivita presahuje rámec preskúmajacej právomoci súdu a zároveň zasahuje do sféry kompetencie správneho orgánu v agende vymedzenej zákonom o pobyte cudzincov.

19. Avšak z vysvetlenia obsahu nezrozumiteľného rozhodnutia odporcu vyplynulo, že napadnutým rozhodnutím odporca skutočne zaistil navrhovateľa v ten istý deň z toho istého dôvodu už druhýkrát bez toho, aby navrhovateľa zo zaistenia prepustil. Napriek tomu sa krajský súd s námietkou navrhovateľa, že bol zaistený v ten istý deň dvakrát z toho istého dôvodu bez toho, aby bol z predchádzajúceho zaistenia prepustený, nijako nevysporiadal.

Ďalej navrhovateľ upozornil, že v odôvodnení rozsudku krajský súd uvádza, že v prípade navrhovateľa je splnená podmienka použitia inštitútu zaistenia podľa § 88 zák. č. 404/2011 Z. z., keďže ohľadne navrhovateľa prebieha konanie o jeho administratívnom vyhostení, pričom sú dané dôvody uvedené v bode I § 88 ods. 1, teda ak v konaní o administratívnom vyhostení existuje riziko úteku navrhovateľa. Avšak navrhovateľovi nie je zrejmé, ako mohol krajský súd dospieť k záveru, že v čase vydania v poradí druhého rozhodnutia odporcu o zaistení navrhovateľa (ktoré je predmetom súdneho prieskumu) prebiehalo konanie o administratívnom vyhostení, keď z rozhodnutia o zaistení odporcu v zmysle jeho chronologického vysvetlenia vo vyjadrení k opravnému prostriedku vyplýva, že konanie o administratívnom vyhostení bolo prerušené ešte predtým, ako bolo vydané predmetné rozhodnutie o zaistení navrhovateľa.

20. K účelu zaistenia navrhovateľ odkázal na podaný opravný prostriedok, že nepresvedčivosť a nezrozumiteľnosť rozhodnutia odporcu potvrdzuje fakt, že tento ani nemá ustálené, čo je účelom zaistenia podľa § 88 ods. 1 písm. a) zák. č. 404/2011 Z. z. Navrhovateľ namietal, že riziko úteku nie je účelom zaistenia vyššie citovaného ustanovenia.

Napadnuté rozhodnutie je tak nepresvedčivé a nezrozumiteľné a odporca tak ani nemohol skúmať jeho účelnosť. Podľa navrhovateľa uvedené závery v už citovanej judikatúre Najvyššieho súdu (sp. zn. 1Sža/5/2015) je nepochybne možné aplikovať aj na prípad, keď sa odporca mylne domnieval, že účelom zaistenia navrhovateľa je riziko jeho úteku.

21. Pri námietke individuálneho prístupu navrhovateľ namietal, že rozhodnutie odporcu je v rozpore s požiadavkou individuálneho prístupu pri hodnotení dôvodov zaistenia dotknutej osoby. Navrhovateľ opätovne poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sža/5/2015.

Navrhovateľ taktiež zdôraznil to, že text napadnutého rozhodnutia je len skopírovaný z ďalších dvoch rozhodnutí odporcu, ktoré boli vydané v ten istý deň. Tieto rozhodnutia v anonymizovanej verzii priložil navrhovateľ k opravnému prostriedku. Avšak krajský súd sa touto námietkou v napadnutom rozhodnutí nijako nezaoberal.

22. Ďalej zrekapituloval svoju argumentáciu k námietke - vyjadrenie k podkladom rozhodnutia, k dĺžke lehoty zaistenia ako aj k tlmočeniu. Ku všetkým týmto námietkam sa krajský súd podľa navrhovateľa alebo nevyjadril alebo ich krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné.

Navrhovateľ preto požiadal, aby Najvyšší súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu zruší a vec vráti odporcovi na ďalšie konanie. Súčasne navrhol, aby Najvyšší súd nariadil bezodkladné prepustenie navrhovateľa z Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce. V prípade

úspechu vo veci si uplatnil náhradu trov konania vo výške 1.334,58 €.

III.

Vyjadrenie odporcu

23. Vo svojom vyjadrení k odvolaniu (č. I. 79) odporca v úvode chronologicky v 11 bodoch zoradil jednotlivé úkony či udalosti. Ďalej konštatoval, že jeho postup v konaní o zaistení navrhovateľa bol zákonný, rozhodnutie je zrozumiteľné a taktiež má za to, že napadnuté rozhodnutie je dostatočne odôvodnené. Odporca má ďalej za to, že v konaní dostatočne zistil skutkový stav veci a podrobne sa zaoberal okolnosťami skutku. Rozhodnutie bolo vydané v súlade so Správnym poriadkom a obsahuje všetky náležitosti, ktoré zákon ukladá.

Následne sa vyjadril k jednotlivým námietkam.

24. K námietke k výroku, zákonnosti, zrozumiteľnosti a účelu a účelnosti zaistenia uviedol, že má za to, že ustanovenie § 88 zák. č. 404/2011 Z. z. pojednáva o zaistení cudzincov a nie o spôsoboch ich odsunu tak, ako to uvádza navrhovateľ. Toto ustanovenie zákona o pobyte cudzincov dáva príslušným orgánom možnosť zaistiť cudzincov v zmysle uvedených ustanovení, ak príslušný orgán vyhodnotí že zaistenie cudzinca je nutné.

Odporca poukázal na súvislosť medzi odsunom cudzinca, ktorý neoprávnene prekročil štátnu hranicu, alebo sa neoprávnene zdržiava na území Slovenskej republiky a rozhodnutím o administratívnom vyhostení. Predtým, ako sa takáto osoba z územia Slovenskej republiky odsunie, musí mať uloženú povinnosť opustiť územie Slovenskej republiky. Avšak Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a Ukrajinou o readmisii osôb uverejnená v Úradnom vestníku EÚ pod č. L 332, 18/12/2007 (s. 0048-0065 - ďalej len „readmisná dohoda“) takúto povinnosť cudzincom neukladá. Tiež ustanovenie § 77 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z. z. hovorí, že „Administratívne vyhostenie je rozhodnutie policajného útvaru o tom, že cudzinec nemá alebo stratil oprávnenie zdržiavať sa na území Slovenskej republiky a je povinný opustiť územie Slovenskej republiky,...“

25. Odporca teda vzhľadom na vyššie uvedené tvrdí, že existencia rozhodnutia o administratívnom vyhostení je nutným predpokladom výkonu readmisie v zmysle readmisnej dohody. Odporca je toho názoru, že uvedená skutočnosť je skutočnosťou uvedenou v § 34 ods. 6 Správneho poriadku, t. j. netreba ju dokazovať, a preto ju neuviedol ani v rozhodnutí o zaistení.

Zároveň odporca upozornil na fakt, že ak by sme pripustili odsun cudzincov len na základe readmisnej dohody, ktorá nestanovuje potrebu vydania akéhokoľvek rozhodnutia, ani nestanovuje povinnosti pre osoby ktorých sa týka, tak tieto osoby by boli odsunuté bez možnosti akejkoľvek nápravy alebo opravného prostriedku. V praxi by to znamenalo, že sa nemôžu domáhať preskúmania rozhodnutia nadriadeným orgánom ani súdom, pretože žiadne takéto rozhodnutie by neexistovalo. Odporca je toho názoru, že takýmto postupom by bol porušený čl. 1 písm. d) Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení Protokolu č. 11.

26. Ďalej sa odporca vyjadril k dostatočnosti odôvodnenia využitia inštitútu zaistenia podľa ustanovenia § 88 zákona o pobyte cudzincov, a taktiež prečo sa domnieva, že sa náležite vysporiadal s podmienkou v zmysle ustanovenia § 88 ods. 1 písm. a) bod 1 zák. č. 404/2011 Z. z., a to s rizikom útoku navrhovateľa. Predovšetkým sa domnieva, že navrhovateľ bol zákonne poučený, že na prijatie jeho vyhlásenia o azyle je príslušný ÚPZC Sečovce ako aj o skutočnosti, že podanie bude v zmysle § 20 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní s poukázaním na rozsudok Najvyššieho súdu č. 10Sza/7/2012 bez meškania postúpené príslušnému správnomu orgánu, t. j. uvedenému ÚPZC Sečovce.

Zákon neustanovuje príslušnosť na prijatie vyhlásenia, ak je cudzinec zaistený na útvare a preto je odporca presvedčený, že využil jedinú zákonnú možnosť, aby umožnil navrhovateľovi podať vyhlásenie na príslušnom útvare, pretože ďalšia možnosť podať vyhlásenie je podmienená vydaním dokladu na prepravu a prepustením cudzincov na slobodu, pričom na tento postup nemal správny orgán zákonný dôvod, lebo rozhodlo o zákonnom zaistení cudzinca.

27. Konanie o udelenie azylu podľa § 3 ods. 1 zákona o azyle sa začína vyhlásením cudzinca na príslušnom útvare a podľa ustanovenia § 3 ods. 3 zákona o azyle vyhlásenie zaznamená policajný útvar

na úradnom tlačíve. Tieto úkony súvisiace so začatím konania o udelenie azylu boli vykonané až po samotnom prijatí resp. umiestnení cudzinca do zariadenia, čiže boli splnené podmienky príslušnosti ÚPZC podľa § 3 ods. 2 písm. d) zákona o azyle.

Odporca má z to, že postupoval v zmysle zákona, pretože bezprostredne po tom, čo navrhovateľ prejavil úmysel požiadať o medzinárodnú ochranu, znova rozhodol o zaistení, pričom dospel k záveru, že dôvody predchádzajúceho zaistenia trvajú, pričom uviedol aj konkrétne dôvody, ktoré ho k prijatiu takéhoto záveru viedli.

28. Ďalej sa odporca vyjadril k námietkam navrhovateľa týkajúce sa individuálneho prístupu, vyjadrenia k podkladom rozhodnutia, lehoty zaistenia a tlmočenia.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

29. Odporca rozhodnutím č. p. PPZ-HCP-SO15-ZAV-5-004/2015 z 28.04.2015 postupom podľa § 88 ods. 1 písm. a) bod 1 zák. č. 404/2011 Z. z. zaistil navrhovateľa dňom 28.04.2015 v čase o 19.45 hod. na dobu 5 mesiacov do 28.09.2015 v konaní o administratívnom vyhostení s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1 citovaného zákona, pretože existuje riziko jeho úteku, pričom na výkon jeho zaistenia bol určený Útvar policajného zaistenia pre cudzincov v Sečovciach.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol už hore uvedené skutočnosti.

Rozhodnutím odporcu č. p.: PPZ-HCP-SO15-ZAV-5-002/2015 z 28.04.2015 bol navrhovateľ zaistený na dobu 48 hodín s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z. z., pretože existovalo riziko úteku účastníka konania.

Začalo sa voči nemu aj konanie o administratívnom vyhostení s určením zákazu vstupu č. p. : PPZ-HCP-SO15-ZAV-2/2015 v zmysle štvrtej časti prvej hlavy zák. č. 404/2011 Z. z., pričom tento mal byť po ukončení konania o administratívnom vyhostení vrátený na územie Ukrajiny v zmysle readmisnej dohody.

30. Počas spisovania zápisnice o vyjadrení účastníka konania o administratívnom vyhostení č.: PPZ-HCP-SO15-ZAV-5-005/2015 zo dňa 28.04.2015 prejavil vôľu požiadať na území Slovenskej republiky o udelenie azylu a osobitným predpisom v tomto prípade je zákon o azyle. Keďže OHK PZ Ulič nie je v zmysle § 3 ods. 2 zákona o azyle príslušné na prijatie vyhlásenia, preto bol účastník konania poučený, ktorý orgán je na prijatie jeho vyhlásenia o azyle príslušný ako aj o skutočnosti, že podanie bude v zmysle § 20 Správneho poriadku s poukázaním na rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 10SZa/7/2012 bez meškania postúpené príslušnému správne mu orgánu.

Odporca mal za to, že cudzinec požiadal o udelenie azylu na území Slovenskej republiky účelovo, aby sa vyhol vyhosteniu z územia Slovenskej republiky, nakoľko v zápisnici o vyjadrení účastníka konania č. p. : PPZ-HCP-SO15-ZAV-5-003/2015 uviedol, že o udelenie azylu žiada kvôli tomu, aby nebol vyhostený z územia Slovenskej republiky. Čo sa týka tejto následne podanej žiadosti o azyl správny orgán pri posudzovaní tejto okolnosti vychádzal aj z rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 30.05.2013 vec Mehmet Arslan v. Polícia Českej republiky sp. zn. C-534/11, z ktorého vyplýva, že pokiaľ cudzinec zaistený podľa zákona o pobyte cudzincov požiada o udelenie medzinárodnej ochrany, pokiaľ je táto žiadosť podaná účelovo („iba s cieľom pozdržať alebo zmariť výkon rozhodnutia“) a pokračovanie zaistenia je naďalej objektívne nutné, je možné takéhoto cudzinca ponechať v zaistení. Zároveň Súdny dvor Európskej únie v predmetnej veci zdôraznil, že členské štáty musia mať možnosť zabrániť tomu, aby zaistený cudzinec podaním žiadosti o azyl automaticky dosiahol prepustenie zo zaistenia, inak by bol narušený zmysel Návratovej smernice, ktorým je účinné navrátenie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území.

31. Odporca uviedol, že pri rozhodovaní o zaistení sa riadil aj Dohovorom o právnom postavení utečencov z roku 1951 v znení protokolu o Postavení utečencov z roku 1967, ako aj Smernicou Rady 2003/9/ES, ktorou sa ustanovujú minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl (ďalej na účely rozsudku len „smernica“).

Odporca po posúdení všetkých zhromaždených dôkazov konštatoval, že navrhovateľ po neoprávnenom

prekročení štátnej hranice z územia Ukrajiny do Slovenskej republiky neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali, že na území Ukrajiny bol jeho život, alebo sloboda ohrozené a taktiež sa bez meškania neprihlásil na úradoch a neodôvodnil svoj nezákonný vstup.

32. Odporca tiež vychádzal aj zo skutočnosti, že Ukrajinu možno vo všeobecnosti považovať za bezpečnú krajinu, v ktorej by život alebo sloboda účastníka konania neboli ohrozené, nakoľko Ukrajina ratifikovaním readmisnej dohody sa zaviazala uznávať nevyhnutnosť dodržiavania ľudských práv a slobôd.

Ďalej odporca prehodnocoval aj skutočnosť, či trvá účel zaistenia, t. j. či trvá riziko úteku účastníka konania. Zo záznamu hliadky OHK PZ Ulič zo dňa 28.04.2015 pre neho vyplýva, že navrhovateľ po neoprávnenom prekročení štátnej hranice sa príslušným orgánom sám neprihlásil, naopak, sa snažil ujsť, respektíve pred policajnými hliadkami schovať. Zo záznamu hliadky vyplýva, že od miesta neoprávneného prekročenia štátnej hranice osoba prešla až do intravilánu obce. Mohla sa prihlásiť na tunajšom OHK PZ Ulič alebo hliadke so služobným motorovým vozidlom, ktorej príslušnosť k PZ bola označená a ktorú mohol vidieť. Na základe zhodnotenia týchto skutočností správny orgán má za to, že existuje reálne riziko, že účastník konania sa bude počas konania o administratívnom vyhostení skrývať, resp. sa bude snažiť ujsť.

33. Odporca zdôraznil, že preskúmal prekážky zaistenia uvedené v § 88 ods. 12 zákona o pobyte cudzincov pričom na základe dôkazov (záznamu zápisnice o vyjadrení sa účastníka konania č. p.: PPZ-HCP-SO15-ZAV-5-001/2015 a zápisnice o vyjadrení sa účastníka konania č. p.: PPZ-HCP-SO15-ZAV-5-003/2015) dospel k záveru, že navrhovateľ nepožiadala o udelenie azylu na území Slovenskej republiky bezodkladne po neoprávnenom prekročení vonkajšej hranice. Práve naopak, snažil sa ujsť pred príslušníkmi OHK PZ.

Takisto správny orgán zistil, že účastník konania nemá na území Slovenskej republiky žiadne rodinné väzby. Ďalej skúmal jeho ekonomickú situáciu a dospel k záveru, že nemá dostatočné finančné prostriedky. Nemá na území Slovenskej republiky rezervované ubytovanie alebo zabezpečené zamestnanie, z tohto dôvodu mu policajný útvar neukladá povinnosť v zmysle § 89 zákona, nakoľko vzhľadom na osobu zaisteného a jeho osobné pomery nie je možné z jeho strany zložiť peňažnú záruku a nakoľko menovaný nemá na území Slovenskej republiky žiadne väzby, nielen rodinné, neovláda slovenský jazyk a nemá dostatok finančných prostriedkov a nie je možné z jeho strany zabezpečiť si ubytovanie.

Uviedol, že taktiež skúmal reálnu možnosť výkonu vyhostenia účastníka konania t. j. účelnosť zaistenia, pričom mal za to, že v prípade odpadnutia dôvodov prerušenia konania o administratívnom vyhostení, bude možné v konaní o administratívnom vyhostení pokračovať. V prípade vydania rozhodnutia o administratívnom vyhostení bude možné účastníka konania vyhostiť na Ukrajinu v zmysle readmisnej dohody. Na základe uvedených skutočností mal správny orgán za to, že vyhostenie účastníka konania je potenciálne možné.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu

34. Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 15. júla 2015 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. a) zák. č. 404/2011 Z. z., preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či odvolacie námietky odporcu sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 88 ods. 1 písm. a) bod 1 zák. č. 404/2011 Z. z. v znení relevantnom pre prejednávajúcu vec policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny v konaní o administratívnom vyhostení s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1, ak existuje riziko jeho úteku.

Podľa § 88 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z. z. v citovanom znení rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

Podľa § 88 ods. 4 prvá a druhá veta zák. č. 404/2011 Z. z. v citovanom znení štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov. Policajný útvar je oprávnený počas tohto obdobia opakovane predĺžiť zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, pričom celkový čas zaistenia nesmie presiahnuť šesť mesiacov.

Podľa § 88 ods. 9 zák. č. 404/2011 Z. z. ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na maloletú osobu, ktorá nemá zákonného zástupcu. Iné zraniteľné osoby možno zaistiť len v nevyhnutnom prípade a na čo najkratší čas.

35. Navrhovateľ namietal, že výrok napadnutého rozhodnutia odporcu je v rozpore s jeho odôvodnením, nakoľko v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa odporca v prevažnej časti venoval zaisteniu navrhovateľa ako žiadateľa o azyl v zmysle § 88a zák. č. 404/2011 Z. z., hoci rozhodol vo výroku uviedol, že navrhovateľa zaistuje podľa § 88 ods. 1 písm. a) bod 1 zák. č. 404/2011 Z. z., t. j. v konaní o administratívnom vyhostení s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1 citovaného zákona, ak existuje riziko jeho úteku.

Namietal tiež, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odporcu vyplýva, že navrhovateľ mal byť vrátený na Ukrajinu, a preto ak mal byť vôbec zaistený, tak podľa § 88 ods. 1 písm. d) zák. č. 404/2011 Z. z..

Uvedenú námietku vyhodnotil krajský súd ako nedôvodnú, keď namiesto posúdenia či odporca postupoval v súlade so zákonom, keď rozhodol o zaistení navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. a/ bod 1 zák. č. 404/2011 Z. z., hoci rozhodoval o zaistení cudzinca, ktorý v štádiu konania o zaistení požiadal o azyl, hodnotil jeho úmysly, prečo o azyl požiadal, keď uviedol, že to boli obavy, že bude zo Slovenska vyhostený teda po tom, čo bol poučený o tom, že správny orgán začína voči nemu konanie o jeho administratívnom vyhostení.

36. Pri posúdení samotnej spornej právnej otázky, či bolo možné zaistiť navrhovateľa (v danom prípade žiadateľa o azyl) v konaní o administratívnom vyhostení s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1, bolo rozhodujúce posúdiť, či odporca postupoval v súlade so zákonom, keď zaistil cudzinca, ktorý požiadal o udelenie azylu, hoci v dôvodoch rozhodnutia týmto faktom argumentuje, ale celkom zmätočne odôvodňuje zaistenie jeho vrátením na územie Ukrajiny podľa readmisnej dohody.

Námietku nesúladi výroku s odôvodnením jeho rozhodnutia preto odvolací súd vyhodnotil za dôvodnú, pretože tento nesúlad spôsobuje zmätočnosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odporcu. Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. a) zák. č. 404/2011 Z. z., ktoré však nasvedčovalo iným dôvodom pre ktoré došlo k zaisteniu navrhovateľa (§ 88 ods. 1 písm. d/) vykazovalo znaky zmätočnosti a nepreskúmateľnosti rozhodnutia a krajský súd mal na túto vadu prihliadnuť, pretože uvedená vada mala nepochybné vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Vydanie zmätočného rozhodnutia bez ďalšieho nemá svoje právne opodstatnenie, a preto je vždy nevyhnutné takéto rozhodnutie zrušiť najmä z hľadiska ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

37. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd konštatoval, že rozhodnutie odporcu bolo nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a zmätočnosť, čím nespĺňalo parametre zákonnosti a minimálne požiadavky, ktoré sú na odôvodnenie rozhodnutí správnych orgánov kladené, odvolací súd sa ďalšími námietkami obsiahnutými v odvolaní proti rozsudku nezaoberal s výnimkou námietky, ktorá sa týkala opakovaného zaistenia navrhovateľa v ten istý deň z tých istých dôvodov, pretože nie len z hľadiska právnej istoty navrhovateľa, ale aj pre ďalší postup odporcu je rozhodujúce poznať názor najvyššieho súdu, ako má

odporca postupovať nie len v tomto prípade po zrušení rozhodnutia, ale aj ako postupovať pro futuro v obdobných prípadoch.

Najvyšší súd v súvislosti so samotným vstupom cudzinca na územie Slovenskej republiky bez oprávnenia a jeho zdržiavaním sa na území Slovenskej republiky v úmysle požiadať Slovenskú republiku o azyl, komplexne v zmysle ústavného princípu právnej istoty a predvídateľnosti práva (t. j. aj jeho výkladu) odkazuje na svoj, už skôr citovaný rozsudok zo dňa 03.05.2013 sp. zn. 1Sž/5/2013, prostredníctvom ktorého Najvyšší súd vyslovil právny názor, že pokiaľ vstup takéhoto cudzinca na územie Slovenskej republiky bez oprávnenia a jeho zdržiavanie sa na území Slovenskej republiky je spojené s úmyslom požiadať Slovenskú republiku o azyl, nemôže byť bez ďalšieho takéto správanie cudzinca dôvodom jeho zaistenia.

38. Najvyšší súd pri tejto otázke uviedol, že je potrebné vychádzať z toho, že zaistenie cudzinca znamená obmedzenie alebo dokonca v závislosti na povahe, dĺžke, dôsledkoch a spôsobe zaistenia aj zbavenie jeho slobody. Ide teda o veľmi citelný zásah do jedného z najvýznamnejších práv jednotlivca. Takýto zásah môže byť prípustný len za prísne vymedzených podmienok definovaných nielen zákonom o pobyte cudzincov alebo predovšetkým ústavným poriadkom Slovenskej republiky.

Podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikto nesmie byť zbavený slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním stanoveným zákonom.... (písm. f/) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jeho nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie (tiež čl. 9 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a čl. 6 Listiny základných práv Európskej únie).

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a k nemu sa vzťahujúcej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva môže zaistenie alebo iné zbavenie osobnej slobody cudzinca (napríklad vydanie alebo vyhost'ovacia väzba) prebehnúť jednak iba v súlade s konaním stanoveným zákonom, pričom táto právna úprava musí mať určitú kvalitu tak, aby jasne a predvídateľným spôsobom vymedzovala podmienky zaistenia alebo iného obmedzenia osobnej slobody a jednak toto zbavenie osobnej slobody musí sledovať Dohovorom vymedzený účel, teda zabrániť nepovolenému vstupu cudzinca na územie alebo realizovať vyhostenie či vydanie (napr. rozsudky ESĽP zo dňa 25.06.1996 Amuur v. Francúzsko či zo dňa 19. 2. 2009 A. a ostatní proti Spojenému kráľovstvu).

39. Rovnako podľa čl. 15 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES o spoločných normách a postupoch v členských štátoch pri navracaní neoprávnene pobývajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín (ďalej len „návratová smernica“) môžu členské štáty zaistiť iba štátneho príslušníka tretej krajiny, o ktorého navrátenie prebieha konanie, a to za účelom prípravy návratu alebo o výkonu vyhostenia, najmä v prípadoch kde hrozí nebezpečenstvo skrývania alebo dotýčny štátny príslušník tretej krajiny sa vyhýba príprave návratu či uskutočňovania vyhostenia alebo ho inak sťažuje. K zaisteniu je možné prikrčiť len vtedy, pokiaľ nemôžu byť v konkrétnom prípade účinne uplatnené iné dostatočné účinné avšak miernejšie donucovacie opatrenia.

Zo všetkých zmienených právnych dokumentov podľa Najvyššieho súdu vyplýva zákaz svojvoľného zbavenia či obmedzenia osobnej slobody.

40. Ustanovenie § 88a zák. č. 404/2011 Z. z. umožňuje zaistiť aj žiadateľa o azyl. Inštitút zaistenia žiadateľa o azyl bol zavedený do zákona o azyle novelou účinnou od 01.01.2014.

Zo systematiky uvedeného ustanovenia vyplýva, že aplikácia ustanovení pod písm. a) a b) ods. 1 § 88a prichádza do úvahy na prípady, keď zaistenie cudzinca, ktorý požiadal o azyl je nutné buď na účel zistenia alebo overenia jeho totožnosti alebo štátnej príslušnosti alebo na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku.

Ustanovenia § 88a ods. 1 písm. c) je aplikovateľné na prípady, ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je už v zaistení (bol zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. a/) alebo písm. b) a ktorý podal žiadosť o udelení azylu, ak existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelení azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmariť jeho administratívne vyhostenie.

41. Napokon žiadateľa o azyl je možné zaistiť aj z dôvodu, ak je to potrebné z dôvodu ohrozovania bezpečnosti štátu alebo verejného poriadku (d), alebo z dôvodu podľa § 88 ods. 1 písm. c), teda na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu, ak existuje značné riziko jeho úteku (e).

Aplikácia ustanovení § 88 ods. 1 písm. d) a c) zák. č. 404/2011 Z. z. prichádza do úvahy tak v prípade už zaisteného cudzinca ako aj v prípade toho, o kom konanie len prebieha.

42. Ako už opakovane judikoval Najvyšší súd (viď rozsudok sp. zn. 10SžA 29/2014 zo dňa 27.8.2014 alebo sp. zn. 1SžA 30/2014 zo dňa 02.09.2014), ak teda zaistený cudzinec požiada o medzinárodnú ochranu, spravidla to bude mať za následok ukončenie zaistenia podľa čl. 15 návratovej smernice, ako konštatoval Súdny dvor Európskej únie vo veci A., a policajný útvar bude povinný cudzinca bez zbytočného odkladu zo zaistenia prepustiť; dôvody pre pôvodné zaistenie cudzinca tak automaticky pominú.

Ak však policajný útvar dospeje k záveru, že žiadosť cudzinca o medzinárodnú ochranu je účelová, podaná iba za účelom pozdržať, či dokonca zmať výkon rozhodnutia o vyhodení cudzinca, môže znova rozhodnúť podľa § 90 ods. 1 písm. d) zák. č. 404/2011 Z. z., že dôvody predchádzajúceho zaistenia trvajú, napriek tomu, že cudzinec požiadal o medzinárodnú ochranu. V takomto rozhodnutí policajný útvar vyloží, aké konkrétne dôvody ospravedlňujú trvanie zaistenia cudzinca po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu. 43. Takýto záver prijal Najvyšší súd aj s poukazom na právny názor vyjadrený v rozhodnutí Súdneho dvora v rozsudku vo veci sp. zn. C-534/11 Mehmet Arslan/Polícia ČR, kde konštatoval, že žiadateľ o azyl má právo zotrvať na území dotknutého členského štátu kvôli preskúmaniu jeho žiadosti prinajmenšom dovtedy, kým nebude jeho žiadosť zamietnutá na prvom stupni. V dôsledku toho nemôže byť počas tohto obdobia považovaný za neoprávnene sa zdržiavajúceho na území tohto štátu. Súdny dvor v tejto súvislosti spresňuje, že členské štáty môžu dokonca rozšíriť toto právo tým, že žiadateľom o azyl povolia zotrvať na ich území až do vydania konečného rozhodnutia o ich žiadosti.

44. V danom prípade však ako tvrdí navrhovateľ a odporca to aj uvádza v napadnutom rozhodnutí navrhovateľ bol rozhodnutím OHP PZ Ulič dňa 28.4.2015 zaistený na dobu 48 hodín s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie podľa § 77 ods. 1, pretože existovalo riziko úteku navrhovateľa. Napriek skutočnosti, že uvedené rozhodnutie nie je predmetom tohto súdneho prieskumu, tak odvolací súd považuje k postupu odporcu uviesť nasledovné.

Po uplynutí doby zaistenia, ktorá bola stanovená na 48 hodín, mal byť navrhovateľ prepustený zo zaistenia, a k jeho opätovnému zaisteniu nemohlo dôjsť z tých istých dôvodov (§ 88 ods. 1 písm. a bod 1 zákona o pobyte cudzincov). Navrhovateľa nebolo možné považovať za osobu, ktorá sa zdržiava na území Slovenskej republiky neoprávnene práve preto, že požiadal o azyl a žiadateľ o azyl má právo zotrvať na území dotknutého členského štátu kvôli preskúmaniu jeho žiadosti prinajmenšom dovtedy, kým nebude o jeho žiadosti právoplatne rozhodnuté (viď vyššie uvedené rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci sp. zn. C-534/11 Mehmet Arslan v. Polícia ČR).

45. Odporca nemohol rozhodnúť ani o tom, že dôvody jeho zaistenia trvajú (teda o zaistení žiadateľa o azyl podľa § 88a ods. 1 písm. c/), pretože ustanovenie § 88a ods. 1 písm. c) nebolo aplikovateľné na prípad navrhovateľa, nakoľko ten po uplynutí doby 48 hodín nebol (nemal byť v zaistení) a aplikácia ustanovenia § 88a ods. 1 písm. c) prichádza do úvahy len v prípade, ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je v zaistení podľa § 88 ods. 1 písm. a) alebo písm. b) a ktorý podal žiadosť o udelení azylu, ak existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelení azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie.

V prípade navrhovateľa teda nebolo možné tohto zaistiť z toho istého dôvodu (§ 88 ods. 1 písm. a/ bod 1 zák. č. 404/2011 Z. z.), pretože zaistenie uplynulo lehotou 48 hodín, ale vzhľadom k tomu, že išlo o žiadateľa o azyl bolo potrebné posúdiť, či sú splnené podmienky pre jeho zaistenie podľa § 88a ods. 1 písm. a), b), d) alebo e) zák. č. 404/2011 Z. z.

46. Pokiaľ odporca takto nepostupoval a rozhodol o zaistení navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. a) zák. č. 404/2011 Z. z., pričom odôvodnenie rozhodnutia odporcu nekorešponduje s jeho výrokom,

odvolací súd na rozdiel od názoru krajského súdu dospel k záveru, že námietky navrhovateľa v tejto časti boli spôsobilé spochybniť zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu a preto odvolací súd dospel k záveru o potrebe zmeny rozsudku tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

47. O povinnosti bezodkladne prepustiť navrhovateľa zo zaistenia ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku odvolací súd rozhodol podľa § 250a ods. 7 OSP, podľa ktorého súd v rozhodnutí, ktorým zruší a vráti rozhodnutie o zaistení na ďalšie konanie, zároveň nariadi bezodkladné prepustenie osoby zo zaistenia.

48. O práve na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP, tak, že úspešnému navrhovateľovi uvedené právo náhradu trov odvolacieho konania požadovanú priznal.

Podľa § 250k ods. 1 OSP platí, že ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania. Ak bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené z dôvodu podľa § 250j ods. 3, súd žalobcovi prizná úplnú náhradu trov konania. Môže tiež rozhodnúť, že sa náhrada trov celkom alebo sčasti neprizná, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

49. Navrhovateľ si ich náhradu uplatnil v celkovej výške 1.334,80 € prostredníctvom nasledujúcej štruktúry:

- 699,15 € (5 úkonov právnej služby),
- 41,95 € (režijný paušál),
- 56,03 € (cestovné náklady - 566 km pri spotrebe 7,7 l/100 km a cene pohonných hmôt 1,480 €/l - údaje zo Štatistického úradu Slovenskej republiky, a náhrade za použitie motorového vozidla vo výške 0,183 € za každý km Žilina - Sečovce a späť - prevzatie právneho zastúpenia + prvá porada s klientom),
- 71,47 € (náhrada za stratu času - prevzatie + prvá porada s klientom),
- 50,81 € (cestovné náklady - 514 km pri hore uvedenej spotrebe a cene pohonných hmôt 1,488 €/l - údaje zo Štatistického úradu Slovenskej republiky a náhrade za použitie motorového vozidla vo výške 0,183 € za každý km Žilina - Košice a späť na pojednávanie dňa 01.06.2015),
- 65,24 € (náhrada za stratu času, pojednávanie dňa 01.06.2015),
- 56,03 € (cestovné náklady - 566 km pri uvedenej spotrebe a cene pohonných hmôt 1,480 €/l - údaje zo Štatistického úradu Slovenskej republiky a náhrade za použitie motorového vozidla vo výške 0,183 EUR za každý km Žilina - Sečovce a späť - ďalšia porada s klientom),
- 71,47 € (náhrada za stratu času - ďalšia porada s klientom).
- 222,43 € - vyčíslenie DPH.

50. Je nepochybné, že výšku náhrady priznaných trov súdneho konania ovláda zásada účelnosti obrany účastníka súdneho konania, t. j. v prípade 5. časti Občianskeho súdneho poriadku je to navrhovateľ pri podaní opravného prostriedku.

Pri vyčíslení svojich trov konania musí navrhovateľ starostlivo zvážiť, ktoré trovy konania zásade účelnosti podliehajú a naopak ktoré by mal zo svojej požiadavky na náhradu vylúčiť. Vo vyššie uvedenom zozname právny zástupca evidentne pochybil, keď do neho zahrnul aj náhradu cestovných výdavkov spolu s vyvolanou náhradou za stratu času spôsobenú údajným osobitným cestovaním na pojednávanie na Krajský súd v Košiciach dňa 01.06.2015. Pozornosti odvolacieho súdu neuniklo, hoci v občianskom súdnom konaní vychádza z prezumpcie vysokého profesionálneho a etického výkonu advokácie (najmä § 5 ods. 2 OSP v spojení s § 18 ods. 2 a 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní /živnostenský zákon/ v znení neskorších predpisov), že právny zástupca (konkrétne jeho substituent) zastupoval na pojednávaní na Krajskom súde v Košiciach dňa 01. júna 2015 opakovane v právne obdobných veciach, čo bolo uvedeným krajským súdom na základe vykonanej lustrácie aj potvrdené. Následne zo spisov Najvyššieho súdu sp. zn. 10SZa/5/2015 a 10SZa/6/2015 vyplýva, že vyššie požadovaná doprava právneho zástupcu navrhovateľa bola už priznaná, a preto v tejto časti (t. j. suma 116,05 €) konajúci súd nemohol žiadosti ako evidentne v rozpore s ustanovením § 142 ods. 1 v spojení s § 246 ods. 1 OSP podanej vyhovieť. Ak by ju priznal, potom by potvrdil duplicitnú náhradu, ktorej právnu opodstatnenosť

právny zástupca opomenul objasniť.

Podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

51. Ďalej Najvyšší súd musí zdôrazniť aj ďalšiu procesnú zásadu, ktorá moderuje priznanú výšku náhrady trov konania, a to dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 250k ods. 1 in fine OSP) vyplývajúce zo súdneho spisu.

Najvyšší súd už vyššie zdôraznil tú skutočnosť, že právny zástupca poskytol v rovnaký čas procesno-právnu pomoc v 3 skutkovo a právne takmer totožných veciach (viď bod č. 7), ktoré Najvyšší súd rozhodoval nielen v tomto konaní ale aj v konaniach vedených pod sp. zn. 10SZa/5/2015 a 10SZa/6/2015. V obidvoch posledne uvedených odvolacích súdnych konaniach Najvyšší súd priznal právnym zástupcom uplatnenú náhradu za 2 úkony právnej pomoci, ktoré uvedený právny zástupca spojil s cestovnými náhradami a s náhradou za stratu času, čo v prejednávanej veci predstavuje celkovú sumu 551,44 €.

52. Hoci právny zástupca zaslal odvolaciemu súdu formulár Záznam z porady s klientom zo dňa 04.06.2015 (č. l. 73) s veľmi strohým obsahom, ktorej sa obaja mali osobne zúčastniť, tak neodôvodnil, prečo bolo nutné do miesta zaistenia, t. j. ÚPZC Sečovce, ktoré je navyše od sídla prvostupňového súdu v Košiciach vzdialené iba cca 40km, vykonať na tretí deň, t. j. v sobotu, po pojednávaní a vyhlásení rozsudku 01.06.2015 (t. j. utorok) novú cestu zo Žiliny do takto mimoriadne vzdialeného miesta (právny zástupca udáva 566 km s príslušnou stratou času). V súvislosti s uvedeným musí Najvyšší súd opätovne pripomenúť, že v rovnaký čas právny zástupca poskytoval právnu pomoc nielen navrhovateľovi ale aj iným dvom klientom v ÚPZC Sečovce so skutkovo a právne takmer totožnými zaisteniami.

Právny zástupca však na podporu svojej žiadosti o priznanie aj týchto náhrad nepredložil odvolaciemu súdu dostatočné argumenty, ktoré by osvedčili, že aj v tejto situácii bolo nutné takéto úkony spojené s cestovnými výdavkami uskutočniť, lebo v opačnom prípade by poskytnuté zastúpenie nebolo účelné. V tomto vidí konajúci súd dôvody hodné osobitného zreteľa, v zmysle ktorých musí chrániť odporcu pred uložením nadmernej a neopodstatnenej povinnosti na náhradu trov konania. Preto požadovanú náhradu v takto vyčíslenej sume vrátane DPH skrátil na celkovú sumu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.